

Handboek

voor het organiseren van een

Plekberaad

voor de toekomst van jouw wijk, dorp of buurt

Ministerie van de Toekomst

Versie augustus 2023

Inhoud

1. Waarom een Plekberaad?
2. Achtergrond: Plekberaden als nieuwe democratische laag
3. Wie zijn wij?
4. Het Plekberaad: Principes, aanpak en voorwaarden
 - a. Lerend
 - b. Afgebakend
 - c. Inclusief
 - d. Artistiek
 - e. Periodiek
 - f. het systeem in
5. Planning
6. Mogelijke acties ter voorbereiding
7. Spoor organisatie
 - a. Deel je intentie
 - b. Stel je team samen
 - c. Kiezen van de plek
 - d. Contact met lokale overheid
 - e. Geld
 - f. Catering
 - g. De Dag(en) van het Plekberaad
8. Spoor inhoudelijk
 - a. Werving dialoogbegeleiders
 - b. Training dialoogbegeleiders
 - c. Kunst en muziek
 - d. Kimono's
 - e. Overzicht inhoudelijk Programma
 - f. Inhoudelijk draaiboek
 - i. Klein: 2,5 uur
 - ii. Middel: twee dagdelen
 - iii. Groot: drie dagdelen
9. Spoor communicatie en PR
 - a. Zichtbaarheid in pers en sociale media
 - b. Recruitering van deelnemers
 - c. Documentatie en verslaglegging van het Plekberaad
10. Het vervolg
 - a. Verslag en zichtbaarheid
 - b. Direct na het Plekberaad
 - c. Verslag
 - d. Delen met landelijke community
 - e. Vervolg op de plek
 - f. In de gemeenteraad
 - g. Lange termijn
11. Ervaringen bij eerdere Plekberaden
12. Andere inspirerende projecten
13. Colofon

1. Waarom een Plekberaad?

Wij zien dat onze samenleving worstelt met grote veranderopgaven en midden in een ingrijpende en complexe omslag zit. Het is ook een tijd van chaos. Idealen zoals inclusie, gelijkheid en klimaatrechtvaardigheid worden aan het zicht onttrokken door culturele spanningen, wantrouwen en polarisatie.

Het is daarom urgent om nieuwe vormen van nabijheid te ontwerpen, luistervermogen te ontwikkelen, verbinding te stimuleren en zo de systeemverandering van de samenleving aan te jagen waarin - heel simpel gesteld - de focus verschuift van *welvaart* (gemeten in economische waarden) naar *welzijn* (gemeten in menselijke waarden).

Wij ervaren dat verbeeldingskracht essentieel is om deze complexe omslag te kunnen realiseren en te navigeren door onzekerheid. Met een Plekberaad maken we lange termijn belangen inzichtelijk en nemen we tastbare stappen op de weg naar systeemverandering. We zien een Plekberaad niet alleen als een instrument voor het beschermen van zachte waarden en als gids in een veranderende wereld, maar ook als een kunstwerk. Naast creatieve, filosofische, procesgerichte, bestuurskundige en innovatieve deskundigen, kunnen daarom ook kunstenaars een belangrijke rol spelen. Zij zijn immers bij uitstek opgeleid om verbeeldingskracht tast- en voelbaar te maken, andere vragen te stellen, bestaande patronen te doorbreken en complexe verbanden zichtbaar te maken.

Het Plekberaad heeft een tastbare uitkomst waarmee stappen kunnen worden gezet naar een goede wereld. Deze stappen zijn echter onmogelijk als bewoners en bestuurder, overheid en burger, leken en professionals langs elkaar heenwerken. Daarom werken we in het Plekberaad aan gedeelde verhalen, geloof in mogelijkheden en tastbare betrokkenheid.

Vanwege de complexiteit van technieken, belangen, regels, geld en beleid is er doorgaans weinig ruimte voor huidige en toekomstige bewoners om met spel, experiment en gedurfde vragen mee te denken, maken en beslissen. **Het Plekberaad biedt aandachtige droom- en maakruimte waarmee er in wijk, buurt of dorp meer ruimte komt voor gedeelde idealen. Hiermee worden onze dromen voor een goede wereld tastbaar en krijgen burgers een middel in handen, om zich te verbinden aan de toekomstvraagstukken en het overheidsbeleid.**

2. Plekberaden als nieuwe democratische laag

Democratie

De vraag die je stelt bepaalt het antwoord dat je krijgt. Onze huidige vorm van verkiezingen is een heel specifieke, eenzijdige manier waarop we burgers om hun mening vragen. Het geeft dus ook een heel specifiek soort, eenzijdig antwoord. Wij geloven dat we de democratie kunnen verrijken door ook op andere manier de burger uit te nodigen om mee te denken. We vragen hen niet om een stem binnen een politiek spectrum, maar om een verhaal waarin ruimte is voor hun waarden, dromen en ervaring.

Het lange termijn denken is een gat in onze democratie, in het gemeentelijk bestel en dus ook in ons denken. We organiseren Plekberaden om de lange termijn voelbaar en erfahrbaar te maken en ook de stem van jouw (achter) kleinkind in onze tijd te representeren.

Complexiteit

Langetermijnplannen zijn doorgaans het domein van gespecialiseerde professionals. Het ontwerpen en sturen van de ruimte voor water, natuur en landbouw en meer algemeen een duurzaam en circulair Nederland, speelt zich dan ook doorgaans af in een bubbel van mensen die hetzelfde jargon beheersen en thuis zijn in beleidsstukken, wetten en bouwbesluiten. De ingewikkelde procedures, voorschriften en bezwaartrajecten zorgen ervoor dat niet-experts zoals burgers en bewoners momenteel niet snel een rol krijgen of mee kunnen denken aan oplossingen, innovatie, samenwerking en verduurzaming. Ook is er vaak geen (goede) gecoördineerde agenda op de verschillende grote transitie thema's.

Daarnaast is betrokkenheid en co-creatie lastig omdat waterschappen volgens ingewikkelde procedures en vaak ook traditionele werk-en organisatievormen opereren. De kracht en macht van gevestigde belangen zijn groot, en zij weten de weg.

Burgers, bewoners, gebruikers staan aan de zijlijn. Vaak komen zij pas met plannen in contact als die al zijn ontworpen, opgesteld en doorgerekend. Hun rol is dan: reageren. En daarbij komen met name de burgers in actie die het niet eens zijn met de plannen. Kan dat anders? Hoe doorbreken we de kloof tussen waterprofessionals en burgers?

Langetermijndenken

Er is ook een groep burgers die hun stem überhaupt niet kan laten horen, en dat zijn bewoners en gebruikers die nog jong of zelfs niet geboren zijn. Ons voorstellingsvermogen beperkt zich doorgaans tot eigen belangen en individuele idealen. We missen als samenleving manieren om te handelen namens toekomstige generaties. Ons toekomstbesef als burger is daarom passief: we zien geen rol bij de technologische ontwikkelingen, de complexe crises die er spelen en

top-down beleid. Ook hierbij kan verbeelding en creativiteit een belangrijke rol spelen. Hoe maken we speelruimte voor bewoners van een wijk of dorp om zelf mee te denken, ontwerpen, maken?

Uitdaging

Kortom, op dit moment is er bij de lokale en landelijke politiek vanwege de complexiteit van technieken, belangen, regels, geld en beleid weinig ruimte voor huidige en toekomstige bewoners om met spel, experiment en gedurfde vragen mee te denken, maken en beslissen. Wij geloven dat we met Plekberaden hier verandering in kunnen brengen.

Burgerberaden en burgerparticipatie

Eva Rovers, pleitbezorger van burgerberaden, betoogt dat de politiek niet uitsluitend aan politici moet worden overgelaten, omdat de 'veelkoppige' problemen van de 21ste eeuw om een 'veelkoppige' aanpak vragen¹. Volgens Denktank Nederland 2040 van de VNG en De Argumentenfabriek lijkt in ieder geval een voorspelling richting 2040 veilig: de burgerparticipatie zal de komende jaren nog belangrijker worden dan ze nu al is.²

Afgezien van het lokale, de plek die zoals je begrijpt centraal staat in het Plekberaad, is er nog een ander belangrijk verschil met een Burgerberaad: Een Burgerberaad wordt op verzoek van een parlement of bijvoorbeeld een gemeenteraad georganiseerd om burgers te laten besluiten over een thema waar de politiek zelf niet goed uit komt. De uitkomst wordt dus meegenomen bij het maken van wetten of beleid.

Een Plekberaad vindt plaats op initiatief van burgers zelf. Lokale bestuurders kunnen wel of niet meedoen. De uitkomsten worden wel zichtbaar gemaakt en aan het lokale bestuur gepresenteerd maar er is (vooralsnog) geen formele rol of vervolg. Je zou Plekberaden kunnen zien als een vrije, onafhankelijke en artistieke vorm van burgerparticipatie. Een manier om burgers samen te brengen en als het ware te oefenen met meedenken en met spel, schoonheid en verbeeldingskracht.

¹ Eva Rovers, **Nu is het aan ons**. Oproep tot echte democratie

² <https://vng.nl/artikelen/lokale-democratie-in-2040-de-opmars-van-de-participerende-burger>

3. Wie zijn wij? - Het Ministerie van de Toekomst

De vorm van het Plekberaad is ontstaan vanuit werkvormen en experimenten die zijn ontwikkeld door een groep creatieve denkers, verbeelders en verbinders die zich verenigden in 2021 in het Ministerie van de Toekomst. Het bestaat uit een groeiende groep positief gestemde burgers en professionals die in hun eigen omgeving en invloedssfeer de toekomst willen agenderen, voorbij de polarisatie en de haast, met aansprekende bijeenkomsten, projecten en interventies.

De komende jaren willen we de impact van deze landelijke beweging drastisch vergroten door het toekomstdenken en de bijbehorende acties van onderop te agenderen in de Nederlandse samenleving.

Daarbij geldt: de toekomst is niet links of rechts. We gaan ervan uit dat alle mensen hun (denkbeeldige) kinderen en kleinkinderen een mooie toekomst toewensen.

Het Ministerie van de Toekomst vertrekt vanuit het perspectief van brede welvaart voor iedereen, als alternatief voor de cijfermatige, economische berekeningen van het BBP. Brede welvaart gaat niet over kwantiteit, maar over de kwaliteit van leven in het hier en nu. Ons doel is dat brede welvaart voor toekomstige generaties een vaste, vanzelfsprekende basis wordt voor alle individuele, maatschappelijke en politieke besluiten in het hier en nu.

In het Ministerie van de Toekomst komen mensen, ervaringen en netwerken samen van The Turn Club www.turnclub.org (o.a. Merlijn Twaalfhoven, Ellen Rass en Nina Boas), De Uitkijkers www.deuitkijkers.nl, (o.a. Klaas Sietse Spoelstra, Wini Weidenaar), Het Lab Toekomstige Generaties (o.a. Miranda Willems, Jan van de Venis en Jessica den Outer) <https://labtoekomstigegeneraties.nl/>, Leiden22 www.leiden2022.nl (o.a. Meta Knol en Roosmarijn van de Velde), de Jongeren Top Groningen (o.a. Marian van Voorn), en het Bureau Burgerberaad (o.a. Eva Rovers).

Lees meer op: <https://www.ministerievandetoekomst.nl/>

4. Het Plekberaad: Principes, aanpak en voorwaarden

Omdat we met het Plekberaad ernaar streven om een tastbaar en inspirerend onderdeel van de samenleving te worden, werken we aan een heldere en afgebakende vorm. Niet alleen kunnen we zo onze ervaringen overdragen, leren van elkaar en onze aanpak aanscherpen, het begrip Plekberaad kan zo een zichtbaar en bekend begrip worden dat staat voor een kwalitatief hoogwaardig, inclusief toekomstgesprek met concrete uitkomsten. De principes en voorwaarden helpen om deze kwaliteit te bewaken en uitwisseling en samenwerking tussen initiatiefnemers en werkgroepen te versterken. Zo kunnen we er werkelijk voor zorgen dat de stem van toekomstige generaties op alle plekken in Nederland en daarbuiten kan gaan klinken.

Een Plekberaad is lerend, afgebakend, inclusief, artistiek, periodiek en raakt het systeem.

Lerend

Omdat het model dat we gebruiken gedeeld, aangescherpt en steeds verder wordt ontwikkeld, leren we van onze ervaringen en zorgen we ervoor dat we steeds beter kunnen aansluiten op plekken, verschillende deelnemers en situaties. Zo wordt het Plekberaad een werkvorm waarin we samenwerken met een grote groep ervaren, creatieve en deskundige verbinders, makers en langetermijndenkers.

We vragen daarom van elke initiatiefnemer, organisatie, kerk, school etc. die een Plekberaad – hoe klein, informeel of experimenteel ook – wil houden, om altijd het project aan te kondigen in ons netwerk en de ervaring te delen. Zo groeit ons netwerk en dit handboek tot een beweging waarmee we echt zorgen dat het lange termijn denken/voelen/handelen deel wordt van de samenleving.

Afbakening – niet te groot?

Elk Plekberaad beperkt zich tot een helder beschreven wijk, dorp, streek of gebied. Het kan niet te groot zijn, omdat de bewoners van het gebied zich vertegenwoordigd moeten kunnen voelen. Als je met 20 a 30 mensen samenkomt, kan dat een goede vertegenwoordiging zijn van een wijk of een dorp – misschien een bepaalde streek of gebied met een eigen identiteit. Een hele stad, een grote gemeente of een provincie kun je met een kleine groep niet makkelijk vertegenwoordigen. Er zijn immers erg veel spelers, belangen en betrokkenen. We laten het aan de initiatiefnemers over om de afweging over afbakening en schaal van een Plekberaad te maken.

Inclusie en diversiteit

Het is essentieel dat de deelnemers een afspiegeling zijn van de bewoners en gebruikers van een plek. Dat betekent dat je altijd extra moeite zal moeten doen om mensen te betrekken die zich niet direct aangesproken voelen of die niet deel zijn van de culturele kring van de initiatiefnemers.

Een plek heeft ook altijd niet-menselijke bewoners en gebruikers. Hoewel er mooie vormen zijn om met niet-menselijke stemmen in beraad te gaan (zoals het Parlement der Dingen, zie hoofdstuk 12), richten we het Plekberaad op mensen die op persoonlijke titel meedoen. Als er bijvoorbeeld in een gebied een grote fabriek staat, kan een vertegenwoordiger van die fabriek meedoen. Ook mensen die altijd op de camping in de buurt staan of professioneel nauw betrokken zijn bij een plek, zoals iemand van Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap of de gemeenteraad kunnen meedoen, als zij het gebied als dierbaar ervaren en kunnen meedoen zonder politieke agenda.

Optie: representatie van mensen en niet mensen zonder stem.

Het is een mogelijkheid om in een Plekberaad ook een of meer stoelen te bestemmen voor bijvoorbeeld:

- een kenmerkend dier of plant van deze plek
- ongeboren generaties
- het bos of de rivier als entiteit
- iemand die er niet bij kan zijn maar wel een belangrijke relatie met de plek heeft

Je zult dan voor deze stoel(en) van te voren mensen moeten selecteren die zich in willen leven in de betreffende entiteit en dus ook gedurende het Plekberaad uitsluitend namens hen gaan meedoen.

Dit is een waardevol experiment om het idee van representatie uit te breiden en te ervaren welke inzichten dat oplevert.

Lees meer over een Parlement der Dingen:

<https://buildingconversation.nl/aanbod-item/parlement-van-de-dingen/>

Artistiek

In het Plekberaad kunnen we niet de toekomst voorspellen maar daar wel een beeld van scheppen. Daarom is samenwerking met kunstenaars van belang. Muziek, beeld, taal en beweging kunnen van een samenkomst een mooi en verbindend moment maken. Zo kan een Plekberaad ook een zekere rituele kwaliteit hebben. Kunstenaars geven daarnaast in hun werk stem en vorm aan mensen en niet-mensen die doorgaans niet gehoord of gezien worden. Ook kunnen zij met verbeeldingskracht en het vermogen om abstracte ideeën en visioenen tastbaar te maken, het beeld van een goede toekomst dat in het Plekberaad ontstaat, invoelbaar en toegankelijk maken.

Het idee van wat een kunstenaar is, kan trouwens breed worden opgevat. Ook bijvoorbeeld een ervaren schrijver, een kok of iemand die data inzichtelijk maakt kan een verdiepende rol spelen en de andere deelnemers een frisse blik bezorgen.

Periodiek

Het Plekberaad zal niet direct de wereld veranderen. Maar als we zorgen voor een terugkerend moment, bijvoorbeeld elk half jaar, dan ontstaat er een manier om toekomstige generaties structureel een stem te geven en ons collectieve langetermijndenken te trainen. Dat kan wel degelijk een grote invloed krijgen. Zowel de organisatie, de verhalen eromheen, het presenteren van de uitkomsten als het betrekken van zeer diverse deelnemers zal bij elke editie beter worden. Daarom is elk Plekberaad in principe deel van een doorlopend programma.

Het systeem in

Omdat het langetermijndenken en de zorg voor onze directe omgeving deel zouden moeten zijn van ons hele systeem, is het zaak om de uitkomsten van het Plekberaad zichtbaar en onvermijdelijk te maken bij bestuurders en mede bewoners van de plek waar het beraad over gaat. Dit zal zich ontwikkelen aan de hand van ideeën, mogelijkheden en technieken die we verzamelen en testen.

5. Beslissing: ga ik een Plekberaad organiseren of niet?

Dit handboek ziet er wellicht ingewikkeld uit. Toch hoeft een Plekberaad niet heel groot of complex te zijn. We geloven in de combinatie van twee dingen:

- Begin gewoon, laat het groeien.
- Zorg voor een sterke basis.

Deze combinatie zorgt ervoor dat je met het eerste Plekberaad een levend proces op gang brengt waarmee het langetermijndenken zich kan ontwikkelen.

Lichte versie

Je kunt een lichte, eenvoudige versie organiseren zodat jij en je team ervaring opdoet, er wellicht goede mensen aan boord komen voor het vervolg en niet te lang hoeft te wachten totdat er bijvoorbeeld een groot budget en organisatie is gevormd.

Om te zorgen dat je investeert in iets dat duurzaam is, willen we benadrukken dat je wel de principes volgt die hierboven staan beschreven. Dus: liever bijvoorbeeld een kleine vorm waarin de diversiteit en een artistiek aspect goed slaagt, dan een grotere vorm waaraan alleen mensen meedoen die altijd bij dergelijke bijeenkomsten zijn.

De kunst van samenwerken

Stel jezelf als initiatiefnemer deze vragen:

Kan ik dit project delen met een betrokken team?

Kan ik de behoefte en het verlangen dat ik voel bij de zorg voor de lange termijn overbrengen op een aantal mensen om mij heen?

Themabijeenkomst of Plekberaad?

Als je een specifieke vraag of een bepaald thema wilt bespreken dat niet (alleen) gebonden is aan jouw plek, dan kun je beter een andere vorm kiezen dan het Plekberaad. Kijk bijvoorbeeld op de website van Ministerie van de Toekomst en lees over het Themaberaad en andere interventies.

Dilemma's

Het kan zijn dat je tal van vragen hebt die in dit handboek niet goed beantwoord worden. Het is daarom goed om, als je de intentie hebt om een Plekberaad te gaan opzetten in jouw omgeving, dit bij ons te melden en in gesprek te gaan met andere Ministers van de Toekomst die ervaring hebben bij dergelijke events en wellicht willen samenwerken. Zo komt er een proces op gang dat goed past bij wat jij goed kunt en de tijd, geld en netwerk dat beschikbaar is.

6. Overzicht van proces en planning

Je kunt het schema aanvullen of een sheet printen in de Toolkit.

Deze planning gaat uit van de minimale tijd die naar onze ervaring nodig is. Je kunt het dus altijd wat ruimer opzetten.

Tijd vooraf /achteraf - minimaal	Vul in: week nummer of datum	Organisatie	Communicatie	Inhoudelijk
6 maanden		Team samenstellen en taakomschrijvingen maken	Initiatief aanmelden en online zetten.	
6 maanden		Funding aanvragen.	Brieven opstellen aan potentiële partners.	
3 maanden		Basisbegroting op orde: Besluit om door te gaan – bepaal datum/plek	Maak persmateriaal, poster, website e.d.	
3 maanden		Afspraken met lokatie/partner (zie checklist)	Bepaal aanmeld- en selectieproces van deelnemers. Uitnodiging raadsleden, burgemeester e.d.	Werving gespreksleiders
2 maanden		Maak details in begroting dekkend mbt bijdragen partners, vrijwilligers en bijdragen in natura.	Persmateriaal aan lokale pers.	
2 maanden			Werving deelnemers via partner organisaties.	Afspraken met musici, kunstenaars.
4 weken		Afspraken met catering.	Afspraken met verslagleggers.	Training gespreksleiders
3 weken			Uitnodiging reporters, lokale media.	Evt artistieke actie.
Plekberaad			Direct foto's en kort verslag aan lokale pers.	Beschrijf leermomenten en evt verbeteringen.
1 week erna		Organiseer presentatie aan gemeenteraad.	Verzamel verslag, foto's, beelden en maak een geheel.	Help bij verslag.
2 weken erna		Bepaal of het kernteam wordt aangepast en wat het commitment is voor een vervolg.		

7. Organisatiespoor

De voorbereiding heeft drie fases:

1. Initiator meldt de intentie om een Plekberaad te maken. We zoeken verbinding in het landelijke netwerk.
2. Samenstelling kernteam en onderzoeken partnerschap en begroting.
3. Vaststellen datum. Voorbereidingen starten, zoals aankondiging in lokale pers, start werving deelnemers, training dialoogbegeleiders.

Vorbereiding fase 1: Intentie om een Plekberaad te maken.

Omdat we aan een landelijk netwerk van Plekberaden en partner-organisaties werken, is het belangrijk om te weten waar er een initiatief of intentie (concreet of nog pril) is om een Plekberaad te maken.

- a. Zet jouw intentie online. Dat kan door een project aan te maken op www.turnclub.net. (We gebruiken deze website nu, totdat de nieuwe site van het Ministerie van de Toekomst klaar is) Noem het: Plekberaad voor de toekomst van [jouw gemeente, dorp of wijk].
- b. Stuur een bericht aan info@ministerievandetoekomst.nl. Geef aan welke vorm van hulp je kunt gebruiken. We delen de intentie in ons landelijke netwerk zodat organisaties, locaties en andere vrijwilligers jou kunnen vragen om samenwerking en verbinding.

Uitwisseling met Ministers van de Toekomst

Heb je de intentie om een Plekberaad te gaan organiseren maar wil je graag eerst in contact met andere Ministers van de Toekomst om informatie en ideeën uit te wisselen, neem dan deel aan van de online Ministerraden, iedere laatste woensdag van de maand om 16.00 uur. Er is ook een actieve appgroep waar je oproepen kunt plaatsen en inspiratie kunt delen.

Kijk op www.ministerievandetoekomst.nl voor de data en zoomlink.

Vorbereiding fase 2: Samenstelling kernteam en onderzoeken partnerschap en begroting.

De rollen van het team

Zorg voor tenminste drie mensen die het kernteam vormen. De ervaring leert dat een project met één of twee mensen snel vastloopt en kwetsbaar is. Met drie personen kun je, als er één afwezig is, toch nog overleggen en een beslissing maken.

Tijdens een plekberaad heb je sowieso drie verschillende vormen van aandacht nodig, en ook daarom is het verstandig om elk aspect met tenminste één persoon tegelijk te dragen en de rollen niet te combineren.

De drie dimensies zijn:

a) Organisatie: iemand die de productie en verdeling van taken tijdens bijeenkomsten en events verzorgt, zicht houdt op de financiën, het draaiboek opstelt en teamoverleggen plant.

b) Inhoudelijk: Facilitator, host en dialoogbegeleider: leidt het inhoudelijke proces, is ervaren in verschillende gespreksvormen, houdt overzicht op bijv. taakverdeling, nodigt sprekers uit, en begeleidt de bijeenkomst.

c) Communicator: zorgt voor het werven, contact en communicatie met deelnemers, de zichtbaarheid in de pers en verslaglegging.

In dit handboek zie je dus ook drie sporen: organisatorisch, inhoudelijk en communicatief.

Document in de Toolbox: Intentieverklaring kernteam.

NB. Vraag aan je mede kernteam leden een profiel te maken op Turnclub.net, hun rol te beschrijven en zich online aan het project te verbinden.

Buiten het kernteam kun je mensen betrekken voor bijvoorbeeld de volgende rollen:

Artistieke vormgeving van de setting, muziek bij het beraad, verslaglegging in beeld e.d.

Lobby naar o.a. gemeenteraad

Verzorging en aansturing van de catering

Organisatie van vrijwilligers en assistenten

Fondsenwerving, partnerschappen

Fotografie en/of videoverslag.

Onderzoek mogelijkheden om samen te werken met een lokale partner.

Denk aan:

a) Locatiepartner: een school, buurthuis, theater, kerk of bibliotheek. Het kan ook deel zijn van een evenement zoals een festival of congres.

b) Artistieke partner: een kunstinstelling, kunstopleiding of kunstenaarscollectief

c) Inclusie-partner zoals organisatie in zorg, onderwijs of buurtwerk

NB: *Document in de Toolbox: Brief partnerschap.*

Wat is een goede locatie voor een Plekberaad?

Kies een plek waar mensen zich mee identificeren, een plek met een aansprekende naam of symbolische lading. Het is ook een voordeel als er bijvoorbeeld een bestuur of organisatie is dat zich

specifiek met deze plek bezighoudt, zodat de bestuursleden zich aangesproken voelen door de uitkomsten van het beraad. Het is ook van belang dat de initiatiefnemers een relatie hebben met de plek, en dat je dus goed uit kunt leggen waarom deze plek is gekozen voor het beraad.

Maar vooropgesteld: zorg dat het goed bereikbaar en toegankelijk is, zodat het voor alle deelnemers aantrekkelijk is om mee te doen.

Ook is het belangrijk dat het rustig, stil en besloten is, zodat er aandachtig gewerkt kan worden en niemand zich bekeken of kwetsbaar voelt.

En dan is de vraag: kan de plek zowel warm, persoonlijk en mooi zijn, maar ook een zekere neutraliteit hebben? Een plek in het stadhuis voelt bijvoorbeeld erg formeel of zelfs intimiderend. En in het partijkantoor van een politieke club is ook niet handig. Een kerk, moskee of ander religieus gekleurde plek kan ook mensen weerhouden, tenzij een dergelijke plek door de buurt als toegankelijke gedeelde ruimte wordt ervaren. In de open lucht kan zeker ook geschikt zijn. Uitzicht over het gebied waar het beraad over gaat is een grote meerwaarde. De bibliotheek tenslotte, is een specifieke plek waar we momenteel een relatie mee opbouwen. Het zou dus kunnen dat de lokale vestiging als van het Plekberaad gehoord heeft. Als de fysieke ruimte het toelaat, is het zeker geschikt.

Maak een begroting en zoek bijdragen in natura

Als je al een partnerorganisatie, locatie en budget hebt, kun je een begroting gaan maken en de verdere voorbereidingen starten. Wij verzamelen in de *toolbox* verschillende begrotingen, zodat je ziet hoe je met meer of minder geld een verdeling kunt maken.

NB: *Document in de Toolbox: Opzet Begroting.*

Als je nog geen budget hebt, kun je mogelijke partners, lokale fondsen of overheden aanschrijven.

NB: *Document in de Toolbox: Opzet aanvraag.*

Als je een klein deel van budget rond hebt, kun je beslissen om al een kleine vorm van het Plekberaad te organiseren, en bijvoorbeeld een half jaar later een grotere vorm. Je doet dan goede ervaring op, wordt zichtbaar in de lokale pers en de kans is groot dat je partners of mensen ontmoet die het vervolg gemakkelijk zullen maken.

Vorbereiding fase 3. Als begroting en team rond zijn, kunnen de verdere voorbereidingen starten.

- a) **Vaststellen van de datum en de locatie.**

Wat is een goed moment in de week voor een Plekberaad?

Dit is best een uitdaging. In het weekend hebben mensen tal van sociale verplichtingen. Avonden zijn vaak bezet met sport, activiteiten of zorg voor kinderen. En door de week hebben mensen natuurlijk hun werk. Onze ervaring leert dat een of meerdere dagdelen makkelijker vrij te maken is dan een hele dag. Het is sowieso goed om van te voren bij potentiële deelnemers te polsen wat voor hen haalbaar is. Misschien ontdek je dan ook dat er andere bezwaren of barrières zijn. Het is bijvoorbeeld zinvol om kinderopvang te regelen, of een vergoeding te bieden voor mensen die vanwege een Plekberaad hun werk moeten afzeggen. Zo kan ook een alleenstaande ouder of iemand met een krappe beurs gewoon meedoen.

NB: Document in de Toolbox: Checklist organisatie Plekberaad

De dag(en) van het Plekberaad

De organisator zal op de dag of de dagdelen van het Plekberaad het aanspreekpunt zijn van praktische zaken en verschillende betrokkenen. Zorg dat je daarvoor je handen vrij hebt, onverwachte problemen kunt oplossen, maar ook bijvoorbeeld het contact met bepaalde partners kunt verzorgen.

Catering

Eten en drinken vertellen ook een verhaal en kunnen verrijkend zijn voor het Plekberaad. Denk bijvoorbeeld aan deze mogelijkheden:

- Aparte groep houdt een Buurtsoep-actie en nodigt buurtbewoners die hebben bijgedragen uit voor de presentatie aan het einde van het Plekberaad.
- Ga op onderzoek uit met een lokale kok: Wat zou toekomstproof eten kunnen zijn?
- Walk voedsel biedt de plek waar het beraad over gaat? Is er een tuin/bedrijf die als partner betrokken kan zijn en lokaal voedsel kan bijdragen?

8. Inhoudelijk spoor

Werving dialoogbegeleiders.

Tijdens het Plekberaad werken we vaak in groepen van 5. De facilitator kan de opdrachten aan hen geven, maar het is waardevol om per groep een dialoogbegeleider te betrekken. Deze persoon heeft ervaring met de kunst van luisteren, ontmoeten, spreken en bewaakt basisvoorwaarden voor een goede dialoog, zoals:

- zorgen dat we luisteren naar elkaar zonder direct met oordelen, meningen en aannames of adviezen te reageren: "Laat O.M.A. thuis".

- ervoor waken dat ook mensen die minder gemakkelijk praten hun verhaal kunnen doen.
- zorgen dat verschillen van cultuur en opvatting de ruimte krijgen.
- als er discussies ontstaan die ons van het onderwerp wegvoeren, het gesprek terugbrengen naar de kern.
- zorgen dat het delen van inzichten, ervaringen en ideeën niet wordt afgeremd door impulsieve reacties van anderen (zoals: *ja maar...* of: *ja dat heb ik ook meegemaakt, maar...*)

Document in de Toolbox: Handleiding en voorbereiding dialoogbegeleiders.

Training dialoog begeleiders

We organiseren geregeld trainingen door het land. Het streven is dit maandelijks en kosteloos te doen. Ook is er een video-training in de planning die je op elk gewenst moment kunt volgen.

Verzorgen en begeleiden rol van kunst en muziek

Kunnen we met muziek starten en afsluiten?

En kan iemand de uitkomst van het beraad ter plekke in een tekening of schilderij vatten?

De rol van een kunstenaar kan in elk Plekberaad anders zijn, omdat het zinvol is met een lokale kunstenaar te werken die ook zelf een relatie met de plek heeft. Er is dus vrije ruimte voor de kunstenaar, maar we delen ervaringen en uitkomsten zodat we leren van elkaar.

Vormen van een kunstinterventie kunnen zijn:

- In voorbereiding op het Plekberaad met kinderen samen mogelijke toekomstbeelden van de plek tekenen.
- Enkele idealen die naar boven komen in schetsen vormgeven.
- Muziek maken bij aanvang en afsluiting, en hierin de deelnemers een rol geven zodat er een gevoel van verbintenis ontstaat.
- In vorm van een lied of *spoken word* een selectie van de opbrengsten van de dag samenvatten.
- De ruimte vormgeven zodat er een zekere rituele kwaliteit ontstaat. Dus de setting verrijken in co-creatie met de facilitator.
- Eén of meerdere beelden maken voor het verslag, of de uitkomsten voorzien van beeld.
- Een geluidscollage maken die kan werken als podcast waarin het Plekberaad wordt samengevat.

Idee voor kleding: Kimono's

Bij het Plekberaad in Leiden, in september 2022, kregen alle deelnemers een kimono aan waardoor iedereen zichzelf even losmaakt van wie ze nu zijn. De kimono's zijn onderdeel van een uit Japan

overgewaaid methode, waarbij toekomstige generaties mee worden genomen in beslissingen van de gemeenschap. Je kunt deze lenen bij het Ministerie van de Toekomst.

Overzicht Inhoudelijk programma

Het inhoudelijk Draaiboek

Er zijn tal van variaties mogelijk. Om te zorgen dat we onze ervaringen kunnen uitwisselen en het plan van aanpak kunnen aanscherpen, bespreken we hier een model waar we goede ervaring mee hebben. In de Toolbox staan variaties uitgewerkt. Elke versie heeft een basis met artistieke onderdelen, werkvormen en een resultaat met een aantal heldere aanbevelingen en vervolgmogelijkheden.

Draaiboek van drie versies: kort, middel en lang

We hebben drie versies uitgewerkt. Het is goed mogelijk dat we in de Toolbox meer variaties en verschillende manieren delen. Als je een goede reden hebt om een eigen versie te maken en die versie tot een goed Plekberaad heeft geleid, kun je ook jouw versie toevoegen.

Klein: 2,5 uur met 12-36 deelnemers. Bijvoorbeeld één avond of middag.

Document in de Toolbox: Inhoudelijk draaiboek Plekberaad in 2,5 uur

Middel: In twee dagdelen, dus bijvoorbeeld gedurende twee avonden of tussen 10-17 uur op één dag, ontstaat een uitgebreider Plekberaad waar tussen 20-100 mensen aan mee kunnen doen. Er is ruimte voor extra verdieping en verbeelding.

Document in de Toolbox: Inhoudelijk draaiboek Plekberaad in twee keer 2,5 uur

Groot: In drie dagdelen, dus bijvoorbeeld drie avonden of één avond plus een dag, is naast verdieping extra ruimte voor het vormgeven van de vervolgstappen.

Document in de Toolbox: Inhoudelijk draaiboek Plekberaad in drie keer 2,5 uur

In elk van de versies maken we vier stappen:

1. **2050 - Droom.** Hoe ziet een goede wereld er uit?

Met een muzikale en poëtische inleefoefening verplaatsen we ons naar het jaar 2050. Van daaruit bedenken we: wat zou de mooiste mogelijke toekomst zijn voor onze plek? We spreken namens mensen die in 2050 hier leven, en we vragen: wat maakt dat onze buurt de beste plek is om in op te groeien?

Eén of meer kunstenaars gaan met dit toekomstbeeld aan het werk.

Er zijn twee onderdelen die bij een langere versie kunnen worden ingevoegd:

- a. Deelnemers gaan in gesprek over deze toekomstbeelden. Hier kunnen ook experts aan meedoen die thuis zijn in de wereld van ruimtelijk ontwerp en voorbeelden kunnen geven van inspirerende en toekomstige manieren waarop we zouden kunnen bouwen, wonen en samenleven. We kijken naar verschillende mogelijkheden: hoe kan welzijn eruit zien? Hoe mooi en groen zou het kunnen zijn? Hoe kan een gebied gezond, ecologisch, inclusief zijn? Wat kan de lokale economie doen?
- b. Een acteur of verhalenverteller deelt visioenen uit mogelijke toekomst die passen bij de toekomstbeelden die zijn ontstaan.
Document in de Toolbox: visioenen van mogelijke toekomst

2. **2030 - Verlies.** Wat kunnen we loslaten? Wie verliest bij verandering?

We brengen in kaart wat er in 2030 nodig is om mee te stoppen of los te laten, zodat we de droom van 2050 kunnen bereiken.

Er zijn twee onderdelen die bij een langere versie kunnen worden ingevoegd:

- a. Samen met een kunstenaar ontwerpen we een ritueel van afscheid. Hierbij brengen we ook de pijn, onzekerheid en het verlies aan houvast in kaart.
- b. O.l.v. een kunstenaar houden we een parlement waarin de verschillende verliezende partijen door ons worden vertegenwoordigd. Welke mensen, dieren en dingen zijn betrokken bij het ritueel van verlies dat we hebben gemaakt? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat hun pijn, onzekerheid en het verlies aan houvast zichtbaar wordt en kan worden opgevangen zodat zij werkelijk mee kunnen doen in de verandering die komt? Hoe zorgen we voor veiligheid en geborgenheid van degene die verliest?

3. **2025 - Beslis:** Hoe scheppen we speelruimte?

We verzamelen ideeën: Welk project, initiatief of organisatie zou er in 2025 moeten zijn dat ons toekomstideaal vertegenwoordigt?

Is er nu al een project, initiatief of organisatie die we kunnen omarmen, versterken en laten groeien?

Op basis van de mogelijke sporen naar ons ideaal, kiezen we welke ideeën bovenaan staan, en onderbouwen we hoe we hiervoor ruimte en plek maken.

4. **NU - actie:** Welke stap kunnen we nu nemen?

We onderzoeken wat er nu al mogelijk is om vooruit te komen.

-Wat kunnen we zelf betekenen voor het vervolg?

-Wie is er nu goed bezig en verdient meer zichtbaarheid, hulp of aandacht?

-Welke oproep kunnen we de gemeente of bij een andere instantie neerleggen?

-Wat kunnen we doen en verbeteren zodat er over een half jaar opnieuw een Plekberaad plaatsvindt?

9. Communicatie spoor

Er zijn drie dimensies van het communicatie-spoor. Ze kunnen door één persoon worden vervuld, of verdeeld worden onder drie personen:

a. Zichtbaarheid in pers, op social media

b. Werving en begeleiding van deelnemers en betrokkenen

c. Documentatie en verslaglegging van het Plekberaad

a. Zichtbaarheid in pers, op social media

Zowel voor de werving van deelnemers als voor de legitimiteit en de bekendheid van het Plekberaad is het de kunst om mensen met verschillende culturele achtergrond te bereiken. Hiervoor zijn dus ook verschillende kanalen nodig. De lokale pers kan een belangrijke rol spelen omdat een goede journalist of reporter materiaal kan maken dat vervolgens ook via sociale media kan worden gedeeld.

NB: Document in de Toolbox: Checklist en ideeën PR en pers.

NB: Document in de Toolbox: Opzet persbericht aankondiging.

NB: Document in de Toolbox: Verzameling losse aankondigingsteksten, oproepen e.d.

Informeer ook het Ministerie van de Toekomst over je plannen. We communiceren graag over jouw Plekberaad via onze website, nieuwsbrief, sociale media etc.

b. Werving en begeleiding van deelnemers en betrokkenen

Dit onderdeel is in feite de kern van het project. Alleen als de deelnemers divers zijn en verschillende culturen en achtergronden van de plek vertegenwoordigen kan het slagen.

Idee: stakeholder mapping

Een goede oefening voordat je met de werving begint, is het in kaart brengen van de partijen, mensen, betrokkenen bij de plek. Maak een mindmap of een plattegrond van de omgeving en schrijf daarop de relevante partijen. Bespreek met elkaar wie van die partijen een aandeel heeft in de lange termijn en beslis of zij vertegenwoordigd kunnen worden. Betrokkenheid is verschillend in verschillende delen van de dag, week of het jaar. Je kunt daarom ook pionnen van een bordspel of lego-poppetjes gebruiken om op de kaart te zetten. Je kijkt dan: *wie gebruikt de plek in de avond, op zondag, in de zomer?* etc. Als je goede vormen van *stakeholder mapping* kent, voegen we die graag toe aan de toolbox.

Via sleutelfiguren

Het meest effectief is om de werving te laten verlopen via-via. Dus als je vertegenwoordigers van verschillende culturele groepen kunt betrekken en hen kunt stimuleren en begeleiden bij het werven van deelnemers, kun je een grote diversiteit van bewoners en gebruikers van een plek bereiken. Bedenk dus vooraf van welke groepen mensen je een vertegenwoordiger zoekt, zodat je gericht kunt werven.

Selectie

De werving kent twee fases: eerst kan iedereen zich aanmelden die interesse heeft. Mensen weten dat hun aanmelding niet definitief is. Dan wordt gekeken welke mensen nog missen en zoeken we gericht naar aanvulling. En vervolgens maken we de uitnodigingen definitief, zodat er echt een divers gezelschap is ontstaan.

Onze ervaring is dat via openbare oproepen, posters, social media en de krant slechts een bepaald gedeelte van de bewoners wordt bereikt. Het is daarom zinvol om ook via organisaties, school, kerk of moskee mensen uit te nodigen. Hiervoor zijn sleutelpersonen veel waard, mensen die iedereen kennen en een centrale rol in een gemeenschap spelen.

(Ook via interventies en kleine zij-projecten lukt het vaak goed om nieuwe mensen te bereiken.

Zie **Verzorgen en begeleiden rol van kunst en muziek**

NB: *Document in de Toolbox: Opzet brief werving deelnemers.*

NB: *Document in de Toolbox: Opzet brief uitnodiging gemeenteraadsleden.*

NB: *Document in de Toolbox: Opzet brief uitnodiging burgemeester.*

De communicatie met de deelnemers kent vijf stappen:

1. Werving van deelnemers.
2. Ontvangstbevestiging van aanmelding met toelichting over procedure.
3. Beslissing deelname definitief of: (dit keer) zijn er teveel deelnemers aangemeld, je wordt voor volgende keer gevraagd.

4. Praktische informatie.
5. Na afloop: bedankje en toelichting over vervolg.

We verzamelen voorbeelden van correspondentie in de toolbox, zodat je die kunt overnemen of aanpassen!

Bezwaren en wantrouwen.

Het kan zijn dat burgers die voor een Plekberaad worden uitgenodigd niet enthousiast zijn. Wellicht zijn zij eerder gevraagd om mee te denken of te praten, en hebben zij niets meer gehoord van de organisatie of het gevoel dat hun bijdrage er niet toe deed.

Er zijn daarom drie zaken om te benadrukken in alle communicatie: het gegeven dat langetermijndenken grotendeels afwezig is in onze samenleving, het initiatief dat bij het Plekberaad ligt bij burgers en kunstenaars die het belang van toekomstige generaties willen versterken en ons voornemen om de uitkomsten van een Plekberaad bij beslissers en overheid op de radar te krijgen. We kunnen echter niet garanderen dat een Plekberaad tot tastbare verandering leidt. Het is daarom van belang dat deelnemers begrijpen dat dit project geen commerciële of politieke motieven heeft, dat niemand er veel geld aan kan verdienen en dat alle betrokkenen vanuit idealisme en zorg voor de samenleving werken.

Interventies en kleine vooraf-projecten kunnen helpen bij het opbouwen van een relatie met de buurt.

c. Documentatie en verslaglegging van het Plekberaad

Bij het maken van het verslag is het belangrijk al in gedachte te hebben wie het verslag gaan lezen. Maar daarom een plannetje en vraag je af:

Hoe kunnen de uitkomsten van het Plekberaad verbonden worden aan het verhaal van de geschiedenis van de plek?

Waar wordt nu de geschiedenis verteld? Is dat een plek waar ook een mogelijke toekomst zichtbaar kan worden?

Wie zijn er verantwoordelijk voor langetermijnplannen op de plek?

Zijn er mensen die bekend zijn of een speciale status hebben, zoals de burgemeester, een oud-bestuurder of iemand die zich inzet voor de plek? Hij of zij kan dan wellicht het verslag in ontvangst nemen of juist aanbieden aan de gemeenteraad bijvoorbeeld.

Kijk dus welke hulp je kunt inzetten: Werk je samen met een partner of organisatie die de uitkomsten zichtbaar kan maken?

Zijn er docenten of kunstenaars betrokken die met de toekomstbeelden aan de slag willen in hun klas of in hun eigen werk?

Als je weet wie iets met het verslag gaat doen, is dat namelijk stimulerend bij het schrijven.

Pers

Als er in de krant een verslag komt, zorg dan dat de reporter alle informatie en uitkomsten krijgt. Is er een radiostation? Misschien is het mogelijk om over de uitkomsten na te praten in dit gesprek ook als podcast op te nemen?

Gemeenteraad

Als het verslag aan de gemeenteraad wordt aangeboden, onderzoek met de griffie en/of een gemeenteraadslid naar het juiste moment en de beste vorm. Deel adviezen en tips in dit handboek, want dit is leerzaam voor elk van ons.

NB: Document in de Toolbox: Opzet verslag Plekberaad.

10. Vervolg mogelijkheden en continuïteit

Als er een Plekberaad is geweest, is het zinvol om te kijken hoe al direct een datum voor een volgende versie kan worden gekozen, bijvoorbeeld na een half jaar. Onze ervaring is, dat een half jaar een goede voorbereidingstijd kan zijn. Het presenteren van de resultaten en het verslag kan dan tevens als aankondiging voor het vervolg dienen. De deelnemers kunnen een rol spelen om niet alleen hun ervaring te delen, maar ook nieuwe deelnemers uit te nodigen.

Thema

Het kan zijn dat er tijdens het Plekberaad een vraagstuk naar boven is gekomen dat extra aandacht kan gebruiken. Toen er over de wereld van 2050 werd gesproken, was er een bepaald gegeven dat toen naar boven kwam, zoals alternatieve woonvormen, verkeer, vergroening, lokaal voedsel, ondernemers, contact tussen generaties of toerisme? Dan kan dat wellicht het onderwerp van het volgende Plekberaad worden.

Fysieke plek voor de lange termijn.

Is er een plek te bedenken waar foto's, beelden, teksten en ideeën van het Plekberaad een permanente plek kunnen krijgen? Bijvoorbeeld een prikbord in het gemeentehuis, op een school, in een buurthuis of op een centrale plek in een etalage of achter een raam in de buurt. Een dergelijke plek kan ook ruimte bieden voor ideeën en suggesties richting het vervolg.

Nationale Ministerraad en presentatie uitkomsten

Het Ministerie van de Toekomst organiseert jaarlijks een Nationale Ministerraad op uitnodiging van steeds een andere provincie. Hieraan gekoppeld maken we een programma of tentoonstelling waarin de output, verhalen, dromen, data, ideeën van lokale Plekberaden

gedeeld en besproken kunnen worden. Hoe zou de output van jouw Plekberaad hierin vormgegeven kunnen worden?

11. Enkele ervaringen bij eerdere Plekberaden

Het eerste Plekberaad vond plaats in Allardsoog:

<https://www.youtube.com/watch?v=zV-wjRNhScs>

In Leiden waren er in 2021 en 2022 drie plekberaden:

Op 15 september 2022, tijdens het derde Plekberaad van Leiden European City of Science 2022 hebben zo'n vijftig Leidenaren zich verdiept in de toekomst voor de stad, met als thema 'Samen-Wonen-Leven'. Tijdens deze bijeenkomst, waar jonge Leidenaren, beleidsmakers en pioniers voor een betere wereld samenkomen, stond wonen en samenleven in Leiden in 2060 op de agenda.

<https://www.ministerievandetoekomst.nl/derde-leidse-plekberaad-over-duurzame-toekomst-van-de-stad-leiden-creeert-oplossingen-voor-woningtekort/>

Plekberaad Uitdam

Burgers in Uitdam hebben zich jarenlang niet gehoord gevoeld bij de ontwerp- en besluitvorming van het dijkverzwarringsproject. Er is veel onvrede over het proces. In gesprekken tussen bewoners en de gemeente, heeft de gemeente aangegeven niet altijd in de lead te zijn als het om de besluitvorming gaat. Zo hebben bijv. provincie en waterschap in het gebied een belangrijke vinger in de pap. Het plekberaad van september 2022 is georganiseerd om het gemeenschappelijk eigenaarschap van thema's uit te bouwen.

The Turn Club werkte hierbij samen met Mooi Noord Holland, de onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultuurhistorie in Noord-Holland. Merlijn Twaalfhoven ontwierp de aanpak en het scenario op basis van eerdere ervaringen met luister- en co-creatiesessies.

Voor een impressie, zie verslag en film: [Waterland - Uitdam | Ongezouten](#)

[Klein Plekberaad, najaar 2022](#)

[Grote versie van Plekberaad, zomer 2023](#)

12. Andere inspirerende projecten

We verzamelen een collectie van interventies, projecten en mogelijkheden waarmee je het langetermijndenken kan stimuleren en betrokkenheid bij het Plekberaad kan versterken. Deze lijst is groeiende en wordt verder aangevuld.

De Tegentijd

We maken wekelijks een nieuwsbrief met mooie voorbeelden, inspiratie en uitnodigingen voor Tijdrebellens, pioniers en verbinders. Daar staan ook mooie gelegenheden in waar we elkaar wellicht kunnen treffen. Op de website: <https://tegentijd.nl/> kun je je opgeven en vind je meer inspiratiemateriaal over het langetermijndenken.

7 generatie inleefoefening

Kun je jezelf zien als voorouder? Merlijn Twaalfhoven maakte, geïnspireerd door de Inleefoefening van het Lab Toekomstige Generaties, samen met Jan van de Venis, Eva Berger en Jurriaan Berger een oefening waarmee je je door zeven generaties heen beweegt.

Het staat vrij te gebruiken bij meetings, conferenties en andere samenkomsten:

<https://tegentijd.nl/zeven-generaties/>

Je kunt hiervoor ook de podcast luisteren en inzetten vanaf de website van het Lab Toekomstige Generaties: <https://labtoekomstige generaties.nl/podcast/>

De Tegentijdse Tocht

Een artistieke geluidswandeling waarin je het verhaal van de diepe tijd ervaart en kunt voelen hoezeer wij een verantwoordelijkheid hebben voor toekomstige generaties. Je maakt een wandeling door je eigen leefomgeving en luistert naar een muzikaal-poëtisch verhaal dat begint bij de oerknal en eindigt in het jaar 2121. Deze wandeling doe je met een groep samen en is verbonden aan een korte workshop waarin je jouw voorouderschap tastbaar maakt.

<https://tegentijd.nl/tegentijdse-tocht/>

Week Toekomstige Generaties

Eind september is er elk jaar een Week voor Toekomstige Generaties. Hiermee wordt extra aandacht gevraagd voor de lange termijn en worden Plekberaden en andere activiteiten in de spotlights gezet. <https://weektoekomstige generaties.nl/>

Toekomstmotie

Je kunt in de Toolbox een document vinden “Inspreken in de gemeenteraad”. Daarin staat ook een mooie toekomstmotie die je kunt voorstellen of door een raadslid laten indienen.

Ook een mooi idee is: Inspreken namens een niet-mens, zoals in Zwolle gebeurde.

Wim Eikelboom sprak in namens de Ijssel:

<https://www.rivierverhalen.nl/historisch-moment-inspraak-in-zwolle-namens-de-ijssel-als-rechtspersoon/>

Toekomstdenken in de gemeenteraad

In Leeuwarden vond een project samen met de gemeenteraad plaats waarin een speciale raadsvergadering rondom de lange termijn werd gehouden en een motie werd aangenomen om dat minstens eens per jaar te blijven doen. Hoe dit ging kun je hier zien en lezen:

<https://arcadia.frl/raad-van-leeuwarden-laat-zich-inspireren-door-bosk/>

Het Parlement der Dingen

The Turn Club organiseert regelmatig een samenkomst waarin niet alleen mensen, maar ook niet-mensen zich uitspreken over een vraag of uitdaging. Dit wordt geleid door Laura Mentink en wordt ook door organisaties als Ambassade van de Noordzee en Building Conversations ontwikkeld in verschillende vormen. <https://www.ambassadevandennoordzee.nl/>

<https://buildingconversation.nl/>

Toekomstverkiezing

Rondom de gemeenteraadsverkiezingen in 2022, organiseerde The Turn Club een Toekomstverkiezing. Dit bracht op een aantal middelbare scholen maar ook in talloze conversaties en ontmoetingen een aandachtige en speelse blik op de lange termijn.

<https://toekomstverkiezing.nl/>

Toekomstbelofte raadsleden en provinciebestuurders

Momenteel hebben 550 (kandidaat) bestuurders onze Toekomstbelofte ondertekend: *Hierbij beloof ik, kandidaat bestuurslid voor provincie of waterschap, dat ik als ik word verkozen niet alleen de belangen van mijn kiezers en mijn partij of achterban behartig, maar ook die van alle jongeren, kinderen en toekomstige generaties. Ik ga mijn best doen dit met andere bestuursleden op te pakken.*

<https://www.ministerievandetoekomst.nl/plekberaden-over-de-toekomst/belofte/>

13. Colofon

Het Plekberaad is een werkvorm van het Ministerie van de Toekomst.

www.ministerievandetoekomst.nl

www.tegentijd.nl/plekberaad

Partnerorganisaties die het Plekberaad helpen ontwikkelen, verspreiden en organiseren:

The Turn Club

Lab Toekomstige Generaties

Bisc Utrecht

Inspiratie, ervaring en achtergrond delen we wekelijks in de nieuwsbrief De Tegentijd: www.tegentijd.nl

Dit handboek is gebaseerd op ervaring met Plekberaden in o.a. Allardsoog, Leiden, Eindhoven, Amersfoort en Uitdam.

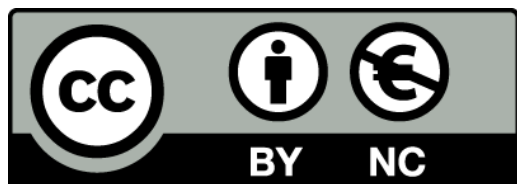
Geschreven door Merlijn Twaalfhoven.

Met advies en bijdragen van Christiane Bosman, Miranda Willems, Thijs van de Loo en Jan van de Venis.

Zie je verbeteringen of aanvullingen?

Laat ons weten of mail het aan miriam@turnclub.org Wij selecteren en verwerken je input!

We noemen graag je naam als mede-denker en vormgever. Laat weten als je dat liever niet wilt.

Naamsvermelding-NietCommercieel 4.0 Internationaal (CC BY-NC 4.0)

Je bent vrij om:

het werk te delen — te kopiëren, te verspreiden en door te geven
via elk medium of bestandsformaat

het werk te bewerken — te remixen, te veranderen en afgeleide
werken te maken

Onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding — De gebruiker dient de maker van het werk te [vermelden](#), een link naar de licentie te plaatsen en [aan te geven of het werk veranderd is](#). Je mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met je werk of je gebruik van het werk.

NietCommercieel — Je mag het werk niet gebruiken voor [commerciële doeleinden](#).

Geen aanvullende restricties — Je mag geen juridische voorwaarden of [technologische voorzieningen](#) toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.